

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 506/2020-5

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 PP 40/2020 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.
2. Žiadosti [REDAKOVANÉ] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie:

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažostná argumentácia sťažovateľa

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 PP 40/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o sťažovateľovej žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z 11. marca 2020.

3. Sťažovateľ pred ústavným súdom stručne namieta, že okresný súd spôsobuje v napadnutom konaní prietahy, keď „nedodržel termíny konania a rozhodovania“. Sťažovateľ zároveň zdôrazňuje špecifický charakter napadnutého konania a negatívny vplyv na jeho občiansky život.

4. Sťažovateľ vzhľadom na uvedené navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol o porušení jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

5. Sťažovateľ zároveň požiadal o ustanovenie právneho zástupcu pre toto konanie.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

10. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05).

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov...

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

15. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta vznik zbytočných prietáhov v napadnutom konaní okresného súdu.

16. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že o sťažovateľovej žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody z 11. marca 2020 rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 9 PP 40/2020 z 19. mája 2020 a o sťažnosti sťažovateľa proti označenému uzneseniu okresného súdu rozhodol Krajský súd v Trnave uznesením sp. zn. 6 Tos 97/2020 z 25. augusta 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť v ten istý deň.

17. Odhliadnuc od veľmi stručného odôvodnenia ústavnej sťažnosti, ktoré by mohlo zakladať aj dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom [§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde], možno vzhľadom na uvedené v krátkosti konštatovať, že v čase podania tejto ústavnej sťažnosti sťažovateľom už okresný súd vo veci nekonal (nerozhodoval), pretože jeho uznesenie sp. zn. 9 PP 40/2020 z 19. mája 2020 už nadobudlo právoplatnosť.

18. Ústavný súd stabilne judikuje, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

19. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovensku z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

20. Ústavný súd ďalej k namietanému porušeniu práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v krátkosti dopĺňa, že čl. 6 ods. 1 dohovoru sa na prípad sťažovateľa *ratione materiae* neaplikuje, keďže v konaní o žiadosti o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa nerozhoduje o „trestnom obvinení“ a ani o „občianskych právach alebo záväzkoch“ sťažovateľa v zmysle čl. 6 dohovoru (pozri rozhodnutie o neprijateľnosti vo veci H. A. proti Rakúsku zo 7. 5. 1990, sťažnosť č. 16266/90).

21. Vzhľadom na všetko už uvedené ústavný súd túto ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

22. Sťažovateľ požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o tejto jeho ústavnej sťažnosti.

23. Navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, možno ustanoviť právneho zástupcu za kumulatívneho splnenia dvoch podmienok, a to (1) ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a (2) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (§ 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

24. Odhliadnuc od prípadného splnenia prvej podmienky, ktoré nebolo pred ústavným súdom žiadnym spôsobom preukázané, ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v tomto prípade už na prvý pohľad nie je splnená druhá podmienka na vyhovie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, keďže na základe už uvedeného ide u sťažovateľa o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

25. Ústavný súd preto žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre toto konanie nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

26. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu